

امارت اسلامی افغانستان

وزارت معارف

معینیت تضمین کیفیت

ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف

پالیسی جمع آوری و نشر ارقام احصائیوی نهاد های تعلیمی

تاریخ تدوین پالیسی:

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
1	پیام وزیر معارف
2	مقدمه
2	مبنی
3	هدف
3	اصطلاحات
3	روش:
3	معیار:
4	زمینه
5	تحلیل سوات (SWOT Analyses)
5	قوت ها:
5	ضعف ها:
5	فرصت ها:
6	تهدیدها:
7	فصل دوم
7	پالیسی جدید ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف (EMIS)
7	مسئولیت ها و وظایف:
9	زمانبندی:
10	نوعیت ارقام و معلومات:
10	میتود های جمع آوری:
10	منابع ارقام و معلومات:
10	دسترسی و نشر ارقام و معلومات:
11	اطمینان از دقت و اعتبار دهی ارقام و معلومات
12	ارتقای ظرفیت
13	بخش سیستم در وزارت معارف
13	سیستم معلوماتی برای اداره تعلیم و تربیه (EMIS)
14	جدول خطرات و پلان معاوضوی برای تطبیق این پالیسی
15	شرح/ بیان پالیسی

پیام وزیر معارف

مقدمه

در عصر حاضر، پیشرفت جوامع بشری و موفقیت پلان گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌های دولتی، وابسته به دسترسی به معلومات دقیق، شفاف و بروز می‌باشد. به ویژه در سکتور تعلیم و تربیه، آمار و معلومات معتبر اساس برنامه ریزی مؤثر، مدیریت شفاف و ارتقای کیفیت خدمات تعلیمی محسوب می‌گردد.

در افغانستان، سکتور معارف به عنوان زیربنای توسعه انسانی و تضمین‌کننده آینده با ثبات کشور، اهمیت حیاتی دارد. نهاد های تعلیمی، معلمین و مدرسین، شاگردان و مکانیسم های توزیع خدمات تعلیمی همه نیازمند سیستم منظم احصائیوی و معلوماتی اند. متأسفانه در بسیاری موارد، کمبود، ناهماهنگی و عدم اعتبار معلومات سبب شده است که نه تنها کیفیت تعلیم آسیب ببیند، بلکه تشخیص درست نیازها، توزیع عادلانه خدمات و استفاده مؤثر از منابع نیز با چالش مواجه گردد.

از همین رو، تدوین یک پالیسی واضح و جامع برای جمع‌آوری، تحلیل و نشر معلومات و احصائیه، یک نیاز جدی و اجتناب ناپذیر است تا بتواند معلومات معتبر و بروز را در دسترس تصمیم‌گیرندگان، پالیسی‌سازان و سایر ذینفعان قرار دهد.

همچنین تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد در هر سطح برنامه ریزی و تطبیق، نقش اساسی دارد. زمانی‌که تصمیمات بر مبنای معلومات معتبر و تحلیل علمی اتخاذ گردد، از ضیاع منابع جلوگیری شده، کیفیت عرضه خدمات ارتقاء یافته و فضای اعتماد عمومی نسبت به نظام معارف و ساختارهای تطبیقی افزایش می‌یابد.

این پالیسی در مطابقت با معیارهای ملی و علمی در (7) بخش که در برگزیده (هدف، مبنی، زمینه، تحلیل سوات، پالیسی های جدید، پلان معاوضوی برای خطرات و ضمایم) می‌باشد ترتیب گردیده که با تطبیق این پالیسی ریاست مدیریت سیستم معلومات معارف EMIS میتواند ارقام و معلومات احصائیوی وزارت معارف را به شکل بهتر مدیریت نمایند.

قابل یاد آوری است که برای جمع آوری ارقام و معلومات وزارت معارف در سالهای قبل یک پالیسی جامع و روشن موجود نبود از اینرو فعالیت های ریاست مدیریت سیستم معلومات معارف EMIS نیز به مشکلات متفاوت روبرو است که اینک خوشبختانه همکاران ریاست مدیریت سیستم معلومات معارف EMIS در حال حاضر یک پالیسی واضح و جامع را ترتیب نموده اند.

مبنی

نظر به هدایت و فرمان امیرالمومنین حفظه الله و مکتوب شماره (542) مورخ 14/2/1445 مقام محترم وزارت معارف هدایت داده شد تا تمام ریاست ها و ادارات باید پالیسی های خویش را ترتیب نمایند.

هدف

ایجاد سیستم موثر و جامع مدیریت معلومات معارف EMIS که بتواند معلومات باکیفیت و همه جانبه به تمام ذیدخلان به شکل غیر مرکزی و آسان قابل دسترس باشد و همچنان با انکشافات آینده انعطاف پذیری داشته باشد، تا ارقام احصایوی تعلیم و تربیه کشور به شکل موثر، مثمر، باکیفیت و در زمان مناسب آن توسط اداره مربوطه جمع آوری، مدیریت و نشر گردد.

اصطلاحات

پالیسی:

- پالیسی یک مجموعه اصول و رهنمودهای مربوطه است که توسط رهبری یک اداره برای هدایت و محدود کردن اقدامات خود در جهت دستیابی به اهداف بلند مدت تدوین و اجرا می شود.
- پالیسی یک قطعنامه معنی دار است و مثل یک طرز العمل یا موافقت نامه اجراء میشود.

روش:

- یک شیوه برقرار شده یا رسمی برای انجام کارها میباشد.
- یک سلسله اقدامات که به ترتیب یا طریقه خاص انجام می شود.

معیار:

- یک سطح از کیفیت یا حصول چیزی که به عنوان اندازه، نورم یا نمونه در ارزیابی های مقایسه ای استفاده میشود.

ارقام (دیتا):

- ارقام و معلومات که به شکل پراکنده یا خام در دسترس باشد و از آن در تصمیم گیری استفاده کرده نمی توانیم را به نام ارقام (دیتا) یاد میگردد.

معلومات:

- ارقام و معلومات بعد از تحلیل و تجزیه که به شکل منظم ترتیب شده باشد و میتوانیم از آن جهت تصمیم گیری استفاده نمایم.

شاخص:

- شاخص عبارت از واحد اندازه گیری پیشرفت فعالیت بوده و یا میتوان آنرا به حیث نشان نیز تعبیر نمایم.

نوعیت:

- نوعیت در وزارت معارف برای تفکیک نهاد های تعلیمی استفاده می شود که آیا نهاد متذکره نوعیت شان ابتدائیه، متوسطه یا لیسه است و همچنان نوعیت در برنامه تعلیمات اسلامی که آیا نهاد تعلیمات اسلامی نوعیت شان مدرسه، دارالحفاظ یا دارالعلوم میباشد.

نهاد تعلیمی:

- نهاد تعلیمی در سند متذکره برای تمام مراکز که در آن پروسه تعلیم و تعلم صورت میگیرد اطلاق می شود مانند مکاتب (ابتدائیه، متوسطه، لیسه) و یا مدارس (مدرسه، دارالحفاظ، دارالعلوم) همچنان مکتب سواد حیاتی می باشد.

از آغاز ایجاد وزارت معارف و نهاد های تعلیمی در کشور ارقام شاگردان، معلمان و مراکز تعلیمی از سال های متمادی به شکل سنتی آن جمع آوری و نشر می گردید.

از سال ۱۳۸۱ الی ۱۳۹۵ این ارقام و معلومات احصائیوی معارف توسط آمریت تحلیل احصائییه و معلومات ریاست (EMIS) از طریق مدیریت عمومی پلان و احصائییه ریاست های معارف و آمریت های معارف ولسوالی ها جمع آوری می گردید. که کیفیت و احراز مالکیت چنین پروسه با چالش های مختلفی رو برو بود ازینرو ریاست مدیریت معلومات وزارت معارف (EMIS)، بخاطر حصول اطمینان از صحت و اعتبار ارقام و تامین مالکیت آن در سال ۱۳۹۶ مسوولیت جمع آوری ارقام تعلیمی را به برنامه های مربوطه محول نمود بنأ ریاست تعلیمات عمومی متصدی جمع آوری معلومات تمام مراکز تعلیمی تعلیمات عمومی (مکاتب، صنوف الحاقیه، صنوف محلی، صنوف تسریعی، خصوصی) در آن زمان بود. از این که ریاست عمومی نظارت تعلیمی در سطح ملی، ولایتی و ولسوالی کارکنان کافی و ورزیده در دسترس داشت، در پروسه جمع آوری ارقام تعلیمات عمومی حمایت و همکاری های لازم را می نمود.

قابل یاد آوری می باشد که در جریان (سالهای متمادی) پروسه جمع آوری ارقام احصائیوی به همکاری مالی ادارات و نهاد های بیرونی یا بین المللی صورت میگرفت و بدون حمایت مالی این دونهها پروسه جمع آوری ارقام احصائیوی ممکن نبود و حتی در سالهای که دونه برای حمایت پروسه موجود نمی بود پروسه جمع آوری ارقام احصائیوی به مشکلات مواجه می شد.

با آن هم این ارقام و معلومات برای استفاده کننده گان داخلی (رهبری وزارت معارف و ادارات داخلی وزارت) و بیرونی (موسسات ونهادی های ملی و بین المللی) قابل سوال و قابل ملاحظه بوده ودر سال 1395 یک سروی معلمین توسط وزارت احیا و انکشاف دهات انجام شد که ارقام آن با ارقام وزارت معارف بسیار متفاوت گزارش داده شد و به تعقیب آن در سال 1399 اداره احصائییه ملی نظر به هدایت رئیس جمهور وقت نیز سروی مکاتب و جمع آوری نکات جغرافیایی نهاد های تعلیمی به همکاری مستقیم وزارت معارف انجام داد که متاسفانه ارقام گزارش آن نیز بسیار متفاوت با ارقام احصائیوی وزارت معارف و سیستم EMIS گزارش داده شده است.

بلاخره در سال 1400 هـ ش با پیروزی امارت اسلامی افغانستان پروسه جمع آوری ارقام کاملاً بشکل متفاوت و بسیار موثر تغییر نموده که در آن ارقام احصائیوی از طریق یک رهنمود بسیار واضح و روشن جمع آوری، ترتیب، تنظیم، تحلیل و نشر میگردد ودر حال حاضر مسؤل اصلی ارسال گزارشات احصائیوی نهاد تعلیمی به سطح قریه میباشد ونیز نظربه طرز العمل متذکره تمام نهاد های تعلیمی مکلف هستند که در سال یک گزارش احصائیوی خود را به رهبری یا مقام وزارت معارف ارائه نمایند. که اینک پروسه فعلی توسط تحلیل سوات (SWOT) به بررسی گرفته شده است و به مشکلات اصلی آن با طرح ها و پالیسی های مناسب راه حل درست انتخاب شده است

تحلیل سوات (SWOT Analyses)

قوت ها:

- موجودیت کارمندان مسلکی و با تجربه در سطح مرکز و ولایات.
- وجود قوانین، پالیسی ها، رهنمود ها و طرز العمل های واضح.
- نشر و شریک سازی ارقام و معلومات به شیوه های گوناگون.
- جمع آوری ارقام و معلومات در زمان معین آن.
- وجود سیستم آنلین، جامع و معیاری برای ثبت معلومات در تمام ولایات کشور.
- دایر نمودن ورکشاپ های آموزشی برای تمام کارمندان دخیل در پروسه جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی و مسئولین مراکز تعلیمی.
- داشتن فارمت های مشخص و معیاری غرض جمع آوری گزارشات احصائیوی.
- جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی از منبع اصلی به سطح نهاد تعلیمی.
- تطبیق نمودن پروسه تصدیق و اعتبار دهی ارقام و معلومات احصائیوی.

ضعف ها :

- کم توجهی کارمندان در قسمت ثبت ارقام در سیستم.
- عدم تشویق و ترغیب کارمندان و نبود و یا عدم تطبیق پروسه مکافات و مجازات در ادارات مربوطه.
- کمبود تجهیزات و امکانات تکنالوژیکی مانند کمپیوتر، سرور، انترنت و برق به سطح ملی.
- ضعیف بودن انترنت در ولایات و مرکز در جریان ثبت و پاکسازی ارقام احصائیوی.
- نبود جای کافی برای کارمندان جهت پیشبرد امورات یومیه.
- عدم مسولیت پذیری بعضی از مسولین نهاد های تعلیمی در ارایه ارقام و معلومات احصائیوی دقیق.
- پایین بودن ظرفیت بعضی از کارمندان در ولایات در بخش احصائیه.
- کمبود و نبود تشکیل ریاست احصائیه در سطح ولایات و ولسوالی ها.

فرصت ها :

- تامین امنیت سرتاسری در کشور و دسترسی به تمام نهاد های تعلیمی در دوردست ترین نقاط.
- حمایت و رهبری وزارت معارف از تمام پروسه های مدیریت ارقام و معلومات احصائیوی.
- علاقمندی سازمان های بین المللی جهت تامین امکانات مالی در قسمت جمع آوری، تحلیل و نشر ارقام احصائیوی معارف کشور.
- استفاده از ارقام و معلومات احصائیوی وزارت معارف توسط سازمان های بین المللی و ادارات داخلی کشور.

- هماهنگی بهتر میان ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف (EMIS) و ادارات دخیل در پروسه های مدیریت ارقام و معلومات وزارت معارف.

تهدیدها :

- غیر فعال بودن سیستم های مخابراتی در بعضی از ولایات کشور جهت هماهنگی و رسیدگی به مشکلات.
- ذهنیت منفی بعضی ادارات و اشخاص در قسمت اعتبار ارقام احصائیوی بدون دلیل تخنیکی و موجه.
- ارائه ارقام و معلومات احصائیوی غیر موثق و متفاوت توسط ادارات داخلی معارف به نهاد های داخلی و بیرونی.
- نبود بودجه برای خریداری وسایل الکترونیکی.
- نظارت و بررسی از ارقام و معلومات احصائیوی توسط افراد و ادارات غیر مسلکی بدون هماهنگی با ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف.
- پائین بودن امتیازات کارمندان مرکزی و ولایتی بخش احصائیه و معلومات.
- صعب العبور بودن مناطق جغرافیایی در بعضی ولایات باعث می شود ارقام به وقت و زمان مشخص آن جمع آوری نگردد.
- پائین بودن ظرفیت بعضی مسولین نهاد های تعلیمی در سطح ولایات در مورد خانه پری گزارشات احصائیوی.
- مشکلات در طرز العمل های و مقررہ های مربوط به شاگردان و معلمین که تاثیر مستقیم بالای کیفیت معلومات احصائیوی دارد.

فصل دوم

پالیسی جدید ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف (EMIS)

نظر به تحلیل های فوق، بررسی مشکلات و مرور پروسه های مدیریت ارقام و تجربه جمع آوری ارقام احصائیوی در سالهای گذشته، پیشنهاد میگردد که مدیریت جمع آوری ارقام احصائیوی در وزارت معارف مطابق پالیسی جدید که ذیلاً شرح میگردد عیار ساخته شود:

مسئولیت ها و وظایف:

مطابق پالیسی جدید ریاست EMIS مسئولیت مدیریت و جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی معارف را چهار نهاد (نهاد تعلیمی، آمریت معارف ولسوالی/ناحیه، ریاست معارف ولایات و ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف EMIS) به عهده دارد. اما به شکل اصلی مدیریت و هماهنگی پروسه جمع آوری ارقام احصائیوی تعلیم و تربیه را نهاد های تعلیمی به سطح قریه و ریاست EMIS به سطح ملی بدوش دارد. که در این پروسه (جمع آوری و مدیریت ارقام احصائیوی) صلاحیت ها و مسئولیت های ادارات و نهاد های ذیدخیل قرار ذیل می باشد:

1. کمیته رهبری:

- کمیته رهبری متشکل از (وزیر معارف، معین تضمین کیفیت، معین تعلیم و تربیه، معین تعلیمات اسلامی، معین منابع و اداره، ریاست عمومی دفتر، ریاست پلان، ریاست ارتباط خارجه و ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف) میباشد.
- رهبری پروسه جمع آوری ارقام در سطح ملی.
- تشخیص نیاز مندی ها، فراهم سازی سهولت ها و منابع جهت بهبود پروسه.
- حمایت همه جانبه از پروسه جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی و رسیدگی به چالش ها در سطوح مختلف.
- حصول اطمینان از پیشرفت پروسه مطابق طرز العمل و پلان ها.

2. ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف (EMIS):

- مدیریت و هماهنگی پروسه جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی به سطح ملی.
- ترتیب و تهیه پلان عملیاتی برای جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی به سطح ملی.
- ترتیب و تهیه فارمت گزارشات جمع آوری ارقام احصائیوی مطابق نیاز مندیهای ادارات، هدایت رهبری وزارت معارف و نهاد های دخیل در پروسه.
- شریک سازی فارمت های احصائیوی به سطح قریه، نهاد های تعلیمی و نشر آن در وبسایت وزارت معارف.
- آماده سازی سیستم جهت ثبت و حفظ و نگهداری ارقام جمع آوری شده مطابق نیاز مندی ها.
- چک و پاک کاری ارقام جمع آوری شده در جریان پروسه جمع آوری ارقام احصائیوی.
- تائید، تصدیق و اعتباردهی به ارقام و معلومات جمع آوری شده مطابق معیار های ملی و بین المللی.
- ایجاد، ارتقا، انتقال، حذف، فعال و غیر فعال نمودن نهاد های تعلیمی به رویت اسناد قبول شده و نیاز مندی ها در سیستم EMIS.

- تجزیه و تحلیل ارقام و معلومات جمع آوری شده و آماده ساختن برای استفاده کننده گان.
- تهیه و ترتیب معلومات احصائیوی برای استفاده کننده گان به شکل دیناست ها، کتاب های تحلیلی و احصائیوی، پروفایل های ولایتی، اطلس و گزارشات خاص ادارات ملی و بین المللی.
- ارابه و شریک سازی ارقام و معلومات احصائیوی به اشکال گوناگون به استفاده کننده گان و همچنان نشر آن در ویبسایت وزارت معارف.
- برگزاری ورکشاپ های آموزشی به سطح ولایت، ولسوالی و نهاد های تعلیمی در بخش احصائیه.

1. ریاست های معارف ولایات:

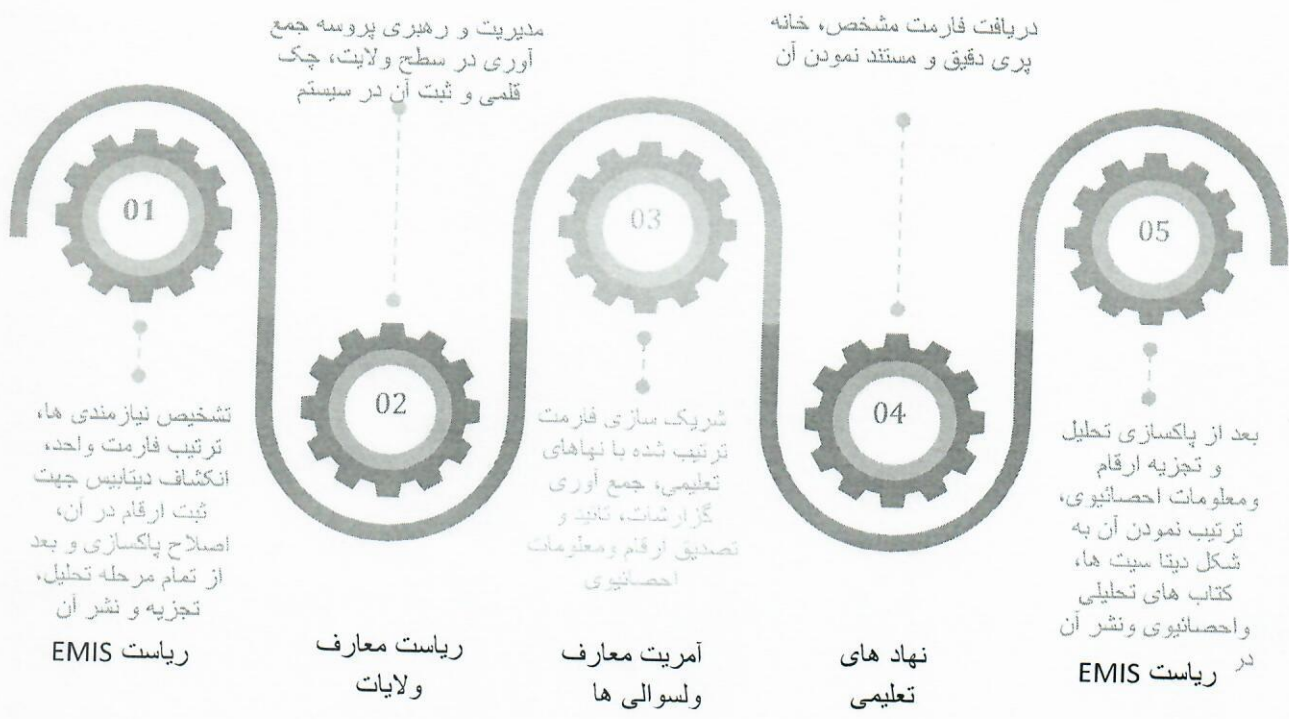
- رهبری و کنترول پروسه جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی از نهاد های تعلیمی به سطح ولایت.
- هماهنگی پروسه جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی به سطح ولایت.
- فراهم سازی امکانات و سهولت ها در پروسه جمع آوری و ثبت ارقام احصائیوی.
- چک قلمی گزارشات احصائیوی نهاد های تعلیمی قبل از ثبت در سیستم EMIS.
- ثبت گزارشات احصائیوی نهاد های تعلیمی در سیستم EMIS.
- پاکسازی ارقام و معلومات احصائیوی در سیستم EMIS.
- ارابه معلومات به سطح ولایت.
- حصول اطمینان از دقت و صحت گزارشات احصائیوی و تائید آن.
- تائید، تصدیق و اطمینان از صحت ارقام در سطح ولایت.

2. آمریت های معارف ولسوالی ها و نواحی

- مدیریت جمع آوری ارقام احصائیوی به سطح ولسوالی.
- توزیع فارمت های به تمام نهاد های تعلیمی ولسوالی مربوطه جهت خانه پری ارقام و معلومات احصائیوی.
- جمع آوری گزارشات احصائیوی از نهاد های تعلیمی به سطح ولسوالی ها.
- حصول اطمینان از دقت و صحت گزارشات احصائیوی و تائید آن.
- نظارت، تائید و تصدیق ارقام گزارشات احصائیوی نهاد های تعلیمی به سطح ولسوالی ها

3. نهاد های تعلیمی به سطح قریه

- اخذ فارمت گزارشات احصائیوی از آمریت معارف ولسوالی ها ویا از ویب سایت وزارت معارف به شکل سافت و یا هارد.
- خانه پری دقیق و مستند گزارشات احصائیوی به رویت اسناد اداری و تدریسی.
- تائید گزارش احصائیوی توسط مسئولین نهاد تعلیمی.
- ارسال و انتقال این گزارشات به آمریت معارف ولسوالی و ریاست معارف ولایت مربوطه به وقت و زمان آن.

زمانبندی:

جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی از نگاه امکانات و موثریت در هر ربع و یا هر شش ماه قابل اجرا نمی باشد و ایجاب می نماید که ارقام و معلومات وزارت معارف در سال یک بار جمع آوری اما به تفکیک مناطق یا نهاد های سردسیر، نهایت سردسیر و نهاد های گرم سیر. از این نگاه پروسه جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی در کشور در دوبرخس به اساس اقلیم صورت میگیرد و مطابق زمانبندی ذیل انجام می شود.

1. جمع آوری گزارشات ارقام و معلومات احصائیوی نهاد های سردسیر و نهایت سردسیر به تاریخ 15 ثور آغاز و به تاریخ 30 ثور ختم میگردد و الی تاریخ 30 جوزا پروسه ثبت آن در سیستم خاتمه میابد.
  2. جمع آوری گزارشات ارقام و معلومات احصائیوی نهاد های گرم سیر به تاریخ 15 میزان شروع و به تاریخ 30 میزان ختم میگردد و الی تاریخ 30 عقرب پروسه ثبت آن در سیستم خاتمه میابد.
- قابل یاد آوری است که پروسه جمع آوری مختصات جغرافیایی نهاد های تعلیمی از این زمانبندی مستثنی بوده و نظر به پلان و طرز العمل آن در طول سال جمع آوری میگردد.

نوعیت ارقام و معلومات:

ارقام و معلومات احصائیوی در وزارت معارف انواع متعدد دارد به همین منظور توسط ادارات مختلف انواع معلومات جمع آوری و نشر میگردد اما مطابق این پالیسی مسئول اصلی این پروسه ها ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف EMIS میباشد و این ریاست مکلفیت دارد تا نیازمندیهای تمام ادارات مربوط وزارت معارف را همه ساله سنجش و بررسی نموده و در فرمت های مشخص خود جابجا نمایند تا از یک سو از به هدر رفتن منابع جلوگیری صورت گیرد و از سوی دیگر ارقام و معلومات احصائیوی به شکل علمی و مؤثر جمع آوری گردد که این ارقام و معلومات شامل معلومات (نهادهای تعلیمی، شاگرد، معلم، مامور، اجیر، زیربنا، مختصات جغرافیایی، وسایل و ضرورت ها، اجناس و لوازم، دارائی ها و دیگر) می باشد.

قابل ذکر است که در شرایط فعلی تمام انواع معلومات ذکر شده توسط یک فرمت خاص بنام گزارش احصائیوی نهاد های تعلیمی همه ساله از نهاد تعلیمی جمع آوری میگردد اما با یکجاسازی سیستم ها (integration) امکان دارد بعضی از این ارقام و معلومات احصائیوی از اینکه از نهاد تعلیمی جمع آوری گردد بهتر خواهد بود که از سیستم های موجود گرفته شود و یا در قسمت شاخص ها نظر به ضرورت ها همه ساله تغییرات به وجود بیاید.

میتود های جمع آوری:

میتود جمع آوری ارقام و معلومات در ابتدا فرمت ها جمع آوری ارقام و معلومات مطابق نیازمندی تعلیم و تربیه و سایر بخش های ذیدخل همه ساله انکشاف یافته و بعدا جهت جمع آوری ارقام و معلومات به دسترس ریاست های معارف ولایات و از آن طریق به ولسوالی ها و نهاد های تعلیمی و یا سایر نهاد های که منبع اولی ارقام شمرده میشود قرار میگردد این ارقام و معلومات با استفاده از ابزار های مختلف از قبیل فورمه ، ODK ، Kobo Toolbox و Open Camera جمع آوری میگردد که ارقام و معلومات بعد از جمع آوری به شیوه ثبت و یا انتقال معلومات در سیستم ذخیره میگردد. معلومات ذخیره شده بعد از کنترول و کیفیت تحلیل و نشر میگردد.

منابع ارقام و معلومات:

ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف مکلف به مدیریت جمع آوری ارقام و معلومات اولیه به شیوه های مختلف به رویت و اساس اسناد اداری و تدریسی از نهاد های تعلیمی و سایر ادارت که منبع اولیه معلومات مربوط وزارت معارف شناخته میشوند جمع آوری میگردد.

دسترسی و نشر ارقام و معلومات:

پروسه جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی وقتی مؤثر می باشد که از ارقام و معلومات در وقت معین با ادارات که نیاز به آن داشته باشد شریک گردد در غیر آن تصامیم ناقص و منابع به جاهای مناسب به مصرف نمی رسد از این نگاه ریاست EMIS مطابق این پالیسی مکلفیت دارد تا این ارقام و معلومات مطابق اصول در وقت معین جمع آوری، پاکسازی و بعد از تحلیل و تجزیه

به استفاده کننده گان به شکل بسیار آسان، و بهتر شریک نماید تا نظر به نیازمندی خویش از آن به شکل درست استفاده نمایند. اما قابل یاد آوری می باشد که از نگاه دسترسی ارقام و معلومات به دو بخش عمده تقسیم گردیده است:

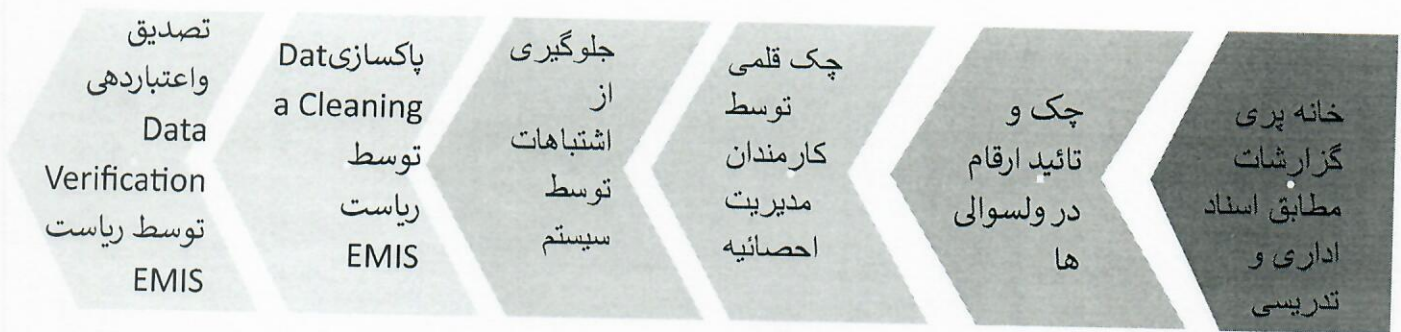
- ارقام و معلومات احصائیوی که میتوان با تمام ذیدخلان وزارت معارف جهت استفاده به شکل کلی (نه به شکل مکتبوار) شریک گردد و ریاست EMIS مسولیت و مکلفیت دارد تا این نوع معلومات به شکل دیتاسیت ها، کتاب های تحلیلی و احصائیوی، اطلس، پروفایل های ولایتی و ملی در وب سایت وزارت معارف نشر گردد و یا به شکل چاپی به ادارت ذیدخل شریک گردد. همچنان ادارات و اشخاص که خواهان آن می باشد نظر به اصول اداری رسماً شریک سازد.
- ارقام و معلومات جغرافیایی، معلومات شخصی، معلومات مالی ادارات و اشخاص که این معلومات مطابق طرز العمل به هدایت رهبری وزارت معارف شریک میگردد. این نوع ارقام و معلومات صرف جهت تصمیم گیری مسولین وزارت معارف بوده و مورد استفاده آن در ادارات دیگر کمتر می باشد. اما در صورتیکه این نوع معلومات با کدام اداره دیگر شریک گردد مسولیت آن مربوط به همان اداره بوده و ریاست EMIS در قبال آن کدام مسولیت خاص ندارد.

اطمینان از دقت و اعتبار دهی ارقام و معلومات

تصمیم گیری به اساس ارقام و معلومات احصائیوی زمان مفید و مؤثر می باشد که ارقام و معلومات احصائیوی از دقت و اعتبار بلند برخوردار باشد که این موضوع به رهبری وزارت معارف از اهمیت خاص برخوردار می باشد و همیشه تاکید شده تا میزان دقت و اعتبار ارقام و معلومات وزارت معارف بلند گردد به همین منظور ریاست EMIS تلاش نموده تا از جمع آوری و نشر ارقام و معلومات احصائیوی اشتباه و ناقص جلوگیری نماید و پروسه های آن به شکل علمی و عملی از طریق دخیل ساختن ادارات اصلی و اساسی که از آن به حیث تصفیه کننده گان اشتباهات استفاده می نمایند که میتوان با تطبیق این پالیسی ارقام احصائیوی دقیق جمع آوری، ثبت سیستم و نشر گردد که شرح آن قرار ذیل می باشد.

- در گام نخست تمام نهاد های تعلیمی مکلفیت دارد تا گزارشات احصائیوی سالانه خویش را مطابق با اسناد اداری و تدریسی خانه پری نمایند.
- آمریت های معارف و لسوالی ها مکلفیت دارد تا بعد از اطمینان از دقت ارقام و معلومات آن، آنرا تسلیم و تصدیق نمایند و به ریاست معارف ولایت بخش سیستم EMIS ارسال نمایند.
- گزارشات احصائیوی قبل از ثبت در سیستم EMIS در مدیریت عمومی احصائیه باید چک قلمی گردد که این کار سبب کاهش و جلوگیری از اشتباهات می باشد.
- سیستم باید طوری آماده شود که از اشتباهات تخنیکی جلوگیری نموده و نگذارد که ارقام اشتباه و غیر منطقی ثبت سیستم گردد.
- پروسه پاکسازی توسط همکاران ریاست EMIS باید طوری علمی عملی گردد که بتواند اکثریت اشتباهات که در ارقام و معلومات ایجاد گردیده جلوگیری شود.
- پروسه مهم و اساسی تصدیق و اعتباردهی توسط همکاران ریاست EMIS جهت بلند بردن میزان اعتبار دهی ارقام همه ساله صورت گیرد. تعیین فیصدی نهاد های تعلیمی برای بررسی تصدیق و اعتباردهی مربوط به امکانات وزارت معارف و ریاست EMIS می باشد اما حداقل

آن 5٪ می باشد. همچنان پیشنهاد میگردد که نظارت از ارقام و معلومات احصاییوی شامل پروسه های نظارت و ارزیابی که توسط سایر ادارات صورت میگیرد با هماهنگی این ریاست گردد.

نظارت، ارزیابی و تفتیش به شکل نورمال توسط ریاست های مربوطه

ارتقای ظرفیت

ارتقای ظرفیت کارمندان از جمله اهداف اساسی و مهم تمام ادارات می باشد، خاصاً مدیریت پروسه جمع آوری ارقام و معلومات احصاییوی که از جمله وظایف تخصصی و مسلکی می باشد و ایجاب می نمایند تا در این بخش همه ساله ورکشاپ های آموزش تخنیکی و مسلکی دایر گردد تا از یک سو تغییرات که در فارمت ها و سیستم ایجاد می شود با مسؤلین مربوطه شریک گردد و از سوی دیگر مسؤلین جدید که استخدام میگردد توسط این پروسه آموزش ببینند.

همچنان ارتقای ظرفیت کارمندان در بخش مدیریت، کیفیت، دقت و اعتباردهی ارقام نیز نقش اساسی دارد که رهبری وزارت معارف و ادارات همکار با وزارت معارف در این بخش نظر به اهمیت آن علاقمندی خاص دارد و این پروسه را همیشه حمایت می نمایند.

بخش سیستم در وزارت معارف

وجود سیستم های معلوماتی متعدد و نا هماهنگ که برای بخش های مختلف در وزارت معارف انکشاف یافته باعث شده تا ارقام و معلومات واحد تعلیم و تربیه از نهاد های تعلیمی و ادارات معارف به شکل منظم به دسترس نباشد طور مثال: (سیستم معلوماتی برای اداره تعلیم و تربیه (EMIS) که معلومات احصائیوی راجع به مراکز تعلیمی را همه ساله جمع آوری میکند؛ سیستم معلوماتی معاشات (Payroll) که معاشات کارمندان را پیگیری و ثبت میکند و سیستم معلوماتی تشکیلات که تمامی معلومات راجع به تشکیل را در بر می گیرد) که این امر توانایی وزارت معارف را در عرصه پلانگذاری تضعیف نموده است.

سیستم معلوماتی برای اداره تعلیم و تربیه (EMIS)

سیستم معلوماتی برای اداره تعلیم و تربیه (EMIS) یک سیستم احصائیوی جامع بوده که در عرصه جمع آوری، ثبت، ذخیره و نشر ارقام و معلومات به سطح ملی، ولایتی، ولسوالی و نهاد های فعالیت می نماید. معلومات این سیستم معلومات احصائیوی راجع به مراکز تعلیمی میباشد که مطابق پالیسی و طرز العمل معلومات احصائیوی هر سال جمع آوری میگردد. این سیستم در سطح ولایت به دسترس بوده که توسط کارمندان امریت تحلیل احصائیه و معلومات، ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف EMIS مورد استفاده قرار می گیرد. معلوماتی که سیستم EMIS جمع آوری می کند یک طیف عمده از معلومات راجع به مراکز تعلیمی را شامل می شود به طور مثال:

- معلومات عمومی و زیر بنا نهاد های تعلیمی
- معلومات تجهیزات نهاد تعلیمی
- نتایج امتحان شاگردان
- احصائیه شاگردان
- معلومات کارمندان (معلمین، مامورین، و اجیران) از قبیل، درجه تحصیل، رشته و وظیفه
- معلومات کتب تدریسی

همچنان با وصل سازی و ادغام سیستم ها موجود در وزارت معارف ارقام و معلومات که درج سایر سیستم ها میباشد نیز به شکل واجد و منظم توسط ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف تحلیل و نشر گردد. که نظر به پالیسی جدید در قدم نخست باید سیستم EMIS مینحیث سیستم اصلی و مادر سیستم های دیگر تقویه و انکشاف یابد و بعدا سیستم های موجود در وزارت معارف با سیستم EMIS وصل گردد که تا معلومات ارائه شده از سیستم های مختلف یکسان و دقیق گردد.

جدول خطرات و پلان معاوضوی برای تطبیق این پالیسی

خطرات	احتمال وقوع	پیامد ها	پلان ضمیموی
امکان دارد این پالیسی به شکل کامل تطبیق نگردد، یعنی در بعضی ولایات نهاد های تعلیمی گزارشات سالانه خود به مرکز ولایت ارسال ننمایند.	متوسط	متوسط	در این صورت میتوانیم از کارمندان آمریت تضمین کیفیت استفاده گرد و کارمندان نظارت دخیل پروسه نمایم و جهت جمع آوری ارقام و معلومات احصائیوی از آن استفاده نمائیم.
امکان دارد نهاد های تطبیق کننده از آماده گی کامل برخوردار نباشند و یا از توانایی کامل کار با توجه به تغییرات جدید در سیستم، برخوردار نباشند	بلند	متوسط	هدف پلان متذکره عبارت از ارتقای ظرفیت سیستم و فارمت های احصائیوی به شمول ارتقای ظرفیت انفرادی و سازمانی می باشد، که امکان دارد زمانگیر باش، خاصتاً ظرفیت ادارات زیرمجموعه ملی از طریق تیم هسته مرکزی.
امکان دارد در بعضی ولایات نظر به دلایل متفاوت (برق، سرور، انترنیت، کمپیوتر) سستم EMIS کار ندهد و پروسه ثبت ارقام و معلومات به مشکل یا به تاخیر مواجه گردد	کم	متوسط	در آن صورت ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف EMIS آماده گی برای ثبت و ارقام معلومات احصائیوی در مرکز وزارت داشته باشد تا ارقام و معلومات به شکل هارد از ولایات انتقال و در مرکز توسطه کارمندان ریاست EMIS ثبت سیستم گردد.

در این صورت ریاست EMIS در تمام ولایت سرور های اضافی و لوکل دارد میتواند سیستم را به شکل آفلاین در آن جابجا نمایند و پروسه مدیریت ارقام و معلومات خویش به شکل نارمل پیش ببرد	متوسط	کم	در صورتیکه سیستم مرکزی (سرور و یا دیتا سنتر، خراب شدن سرور، حریق شدن و یا حادثات طبعی دیگر) به مشکل مواجه گردد
جلسات و راپور های منظم با معینیت تضمین کیفیت، ریاست EMIS، ریاست های ولایات، تیم تخنیکي توام با لابی گری و پیگیری از طریق فعال ساختن سایر نهاد های مطرح برگزار خواهند گردید، تا یک میکانیزم بیشتر مؤثر و فعال روی دست گرفته شود.	متوسط	بلند	امکان دارد میان نهاد ها هماهنگی کامل وجود نداشته باشد و عدم مالکیت مسئولیت ها توسط نهاد های ذیربط می تواند مشکل ساز باشد (ممکن در آغاز ضعیف و ناچیز باشد).

شرح/ بیان پالیسی

با آنکه ارقام و معلومات جز سرمایه یک نهاد محسوب میشود و تمام تصامیم باید از روی این ارقام گرفته شود اما در ممالک رو به انکشاف هنوز هم بنابر کمبودی ها در این بخش دچار مشکلات و چالش ها اند که مهمترین آنها پایین بودن ظرفیت، نبود امکانات مالی جهت جمع آوری دقیق ارقام و معلومات، نداشتن سیستم جامع، واحد و کارا، عدم ادغام سازی با سایر سیستم ها و نبود امکانات برای انکشاف سیستم ها مطابق ضروریات کاری میباشد.

بنا" عوامل اصلی مشکلات تذکر داده شده، نبود پالیسی واضح، پروسه ها، رهنمود ها، استراتژی ها، پلان و ظرفیت افراد تخنیکي انکشاف سیستم ها میباشد.

با استفاده از این پالیسی توقع برده می شود که ارقام احصائیوی نهاد های تعلیمی از یک مرجع خاص (ریاست سیستم مدیریت معلومات معارف (EMIS)) با هماهنگی ریاست های معارف ولایات توسط یک رهنمود قابل قبول جمع آوری و مدیریت گردد و دیگر ادارات صلاحیت جمع آوری و نشر ارقام احصائیوی وزارت معارف را نداشته باشد و نیز بتوانیم در وزارت معارف از یک سیستم جامع و بهتر جهت جمع آوری، حفظ و نگهداری و نشر ارقام احصائیوی که به شکل غیر مرکزی قابل دسترس باشد و تمام ذیدخلان بتواند ارقام مورد ضرورت شان را به شکل آسان بدست بیاورند.